

VENTA

30 exemplars 1 pesseta

Un número solt
5 cèntims

SUSCRIPCIÓ

ESPAÑA

Un trimestre 1 pesseta

EXTRANJER

Un trimestre 2 pessetas

PERIÒDICH POLITICH VERMELL

Lo dimecres d'aquesta setmana, a la tarde, fou posat en llibertat lo director de LA TRAMONTANA Sr. LLUNAS, baix la fiança metàlica de QUATRE MIL PESSETAS en metàlic, que se li havian demanat tal vegada creyent que li fora de tot punt impossible reunir-les. Al fer constar nostre agrahiment per tots los que s'han interessat per la llibertat de nostre Director, prometem continuar ab més fermesa que may la defensa de las ideas liberals que venim sustentant, sens contemplacions a cap poderós ni temor a las persecucions que sufrim.

Una desgracia succehida a la l'amina mentres s'estava grabant, nos impideix publicar aquesta setmana la acostumada caricatura.

Aquesta y altres faltas que en los números derrers haurán pogut observar nostres llegidors, com a conseqüencia immediata de la presó de nostre Director, s'anirán solventant en lo successiu, traduhintse en continuadas milloras que introduhirém en nostre periòdich.

SUSCRIPCIÓ LLUNAS

AL PRÈSTAMO PERA CONSTITUIR LA FIANÇA CARCELARIA

	Pessetas
Suma anterior	1225 75
Pau Ferrer (a) Pol, de Palafrugell	32
Joseph Ventosa Balivi	1
Anton W.***	1
Mario Garilal	3
Societat de Mestres-de-obra (Reus)	100
Societat de Fusters (Reus)	100
Societat de Blanquers (Reus)	5
Varios fusters de Reus	425
Varios rajolers de Reus	150
C. C., varios socios del Centro de Amigos y un grupo d'anarquistas-colectivistas (Reus)	5350
J. Roca, a nom de la societat de lliure-pensadors La Luz, de Barcelona	6050
C. B.	5
Carlos Badia	25
De la comissió de presos del Centro de Amigos de Gracia	917
J. Guardia	50
Societat de Lliure-pensadors de Reus	41
A. Molins	1
X.	1
Dos gg. del Porvenir de la Humanidad. Una quantia amicha de Vilanova y Geltru	1750
Salvador Plaza Villena, a nom de varios obrers de Palamós	20
Joseph Batllester	5
Agusti Araguan	250
Miquel Claramunt	5
Joseph Sans	10
Francisco Ballesta, de Sant Feliu de Guixols	34
Resp. Log. Hijo del Trabajo	20
Suma y seguit	2841 67

	Suma anterior	2841 67
Varios cadrixyres en l'ultima lina	5	5
X. Grosoran	5	5
Josep Pizerra	5	5
Joseph Corcelles (Carme)	10	10
A. B., republica	250	250
J. P., republica	250	250
F. T., lliure-pensador	250	250
J. M., lliure-pensador	1	1
P. M., lliure-pensador	150	150
Resp. Log. Emancipación	13050	13050
Societat d'Obrers Tipografos	100	100
Joseph Bertran	2	2
Suma	3227 67	3227 67

(Acabats la setmana entrant.)

UN CADAVRE QUE 'S MOU

Los eterns enemichs dels drets del home, los partidaris de las ideas que condemna 'l progres modern, los absolutistas, en una parola, estan per tot arreu fent los més grans esforços pera reanimar lo cadavre de las ideas que sustentan.

La tan indocta com privilegiada classe sacerdotal es lo cap de moti d'aquest moviment contra 'l comú sentir de tothom y contra la llibertat y la dignitat humanas.

Unas vegadas en forma de funcions religio-sar dintre 'ls temples que son més nius de conspiradors que lloch de pietat; altres organisant romerias més ab 'l objecte de preparar batallions que de guanyar devots per cap sant; las de més enllá predicant sermons facciosos, plens d'odis y de malas passions; y sempre sembrant rencores, enemistats é intolerancias, tot lo clero catòlich, y especialment lo d'Espanya, la 'ls més grans esforços pera resucitar son domini absolut sobre las conciencias, las vidas y las hisendas.

Lo carlisme, aquesta asquerosa plaga legada per las ignominiosas edats de dominació clerical, la estreta conxorxa ab los que 's diuhen representants de Deu, y 'ls uns y 'ls altres ab lo trabuch ó la estola, ab lo confeccionari ó 'l terror, saquejant poblacions ó benehint los camps, segons las circunstancias de lloch y temps, se dedican ab furios dalé a reanimar lo cadavre del absolutisme, enterrat ja putrefacte per la pública opinió en lo cementiri del oblit.

Més no es aquest moviment lo que dona pena a nostre cor. Que las feras tingan mala instinta no dexa de ser natural, com ho es també que 'ls absolutistas s'esforzin inútilment pera donar vida a son sistema.

Lo verdaderament deplorable en aquest moviment de concentració de forxas dels partidaris d'un passat impossible de que torni, es que molts que 's diuhen sos contraris en ideas, no tan sols estigan indiferents devant la provocació absolutista, sino que 's donguin un apoyo que las més de las vegadas negarian als seus companys d'ideas.

Quants que 's diuhen liberals no volen trobar avuy que per la capta d'un conventi donan, per exemple, lo que may han donat ni donaran a un pobre necessitat, a un amich que estiga en la desgracia, a un pare que no puga donar menjar a sos fills?

Y si de las accions particulars passém a las colectivas... ¿qué trobem? la més gran de las

aberracions: Uns Estats que 's diuhen basats en lo sistema liberal, protegint y fins alguns cops vivint a la sombra de las ridiculas benediccions absolutistas. Quants individus d'alta gerarquia en nostre clero no s'han declarat franca y descaradament absolutistas y carlins? Qui ignora que 'l principal foc de conspiració dels carlins d'Espanya resideix a Roma, en la cort del Vaticà? Donchs aquí tenim al Govern espanyol, que 's dia liberal, no ja tenint embaxador prop de la cort pontificia, sino pagant esplendidament un alt clero casi en sa totalitat fectós y totalment reaccionari, y dedicant milers y milions a obras y sosteniment d'una religio que més tart traduhex sa propaganda del altar en abominacions de guerra.

Lo bon liberal no pot ser catòlich. Predicant lo catolicisme, desde 'l infalible de Roma fins al més obús capellà de poblet, que 'l dogma es indiscutible, y sentant per lo tant principis absoluts, y estant lo liberalisme basat en l'análisis de tota idea y en la adopció d'aquellas que 'l racioni, y no la fe, dongui com a bonas, liberalisme y catolicisme es totalment incompatible, y es una aberració dirse liberal y voler ser catòlich, ó viceversa, com es incompatible la foscra ab la llum y la villesa ab la bondat.

Es, donchs, precis que 'ls liberals contrastin lo moviment absolutista allunvantse de tot acte que moral ó materialment puga donar importancia a cap ostentació clerical, ja que en la religio fan basar lo principi absolut d'autoritat.

La moda moral, tan ben explotada avuy pels absolutistas, fa que la hipocresia sigui 'l sello de nostres temps, y que casi tothom practiqui actes d'una religio en que no 's creu, confessant pel que diran, anant a missa per costum igual que a un café, y mantenint la mentida religio-sa per no voler ningú censurar a declarar que ell es lo primer embustero de sa conciencia.

Sigui 'l poble franch en sas manifestacions, y no resultaran més que ridiculesas tons los esforços dels carlins y capellans pera resucitar lo cadavre del absolutisme, que avuy tot just lo gran ferlo bellugar ab tota la hipocresia acumulada per las religions positives.

COSAS DE LA JUSTICIA

A Alcoy acaba de fallarse lo célebre procés iucuat l'any 1873 a conseqüencia de la revolució cantonal d'aquella ciutat.

La justicia espanyola ha necessitat més de QUINZE ANYS pera declarar ignocents a tots los que processá poch després d'aquells successos.

Vint son los acusats que restan vius després de tan llarga fetxa. Alguns han mort en las presons després d'anys y més anys d'estarshi per un delict del que han resultat ignocents, y altres han mort de vells abans de poder arribar a conceir la sentència. Alguns dels actualment absolts han sofert deu, dotze y més anys de presó.

Lo procés diuhen que consta de 30.000 fullas. Totes las barbaritats son possibles en la nostra organissació judicial.

PENSAMENTS

Quan un poble esclavista demani Llibertat, no li neguis, que sos fets se escriuen ab sanch.
La Llibertat es lo benestar del poble.
Qui estima 'l Progrés estima al próxim.
Quan un rey se ceneixi la corona, ans miri si la pot dur.
Qui explota a un ignorant no estima 'l Progrés.
No busquis la pau sense haberhi guerra.

J. PRATS N.

CANTARELLAS

M'agredas moltíssim, nens, (y t'ho dich ingenuament) perquè a més de tenir quartos, ¡ay! miras... contra 'l govern.
Sempre dius que molt m'estimes; sempre dius que en mi molt pensas; ¡Vaja! no 't crech, si no 'm pagas... un amorzar de tres pelus.
Desde que 'm van dir, Toyetas, que servies a un rucx negre, no pensis ab mi casarte, puig t'aborreixo per sempre.
Ha tant lo que t'aymo, nens, y desitjo ab tu casar-me, que 'm farás un gran favor... si no 'm miras més la cara.

J. SAURI

Lo dia de las Iluminarias papals hi hagué en la baixada de Viladecols un balcó adornat ab lo retrat d'en Garibaldi voltat de coronas de llorer.
Fou aquesta la única festa papal que 's feu en tot aquell vehinat.

Corre per Manresa ab insistència la nova de que d'alguns dias en aqueixa part se ha obert una agencia de negocis (no sabem si nets ó bruts) en lo convent de pares de Sant Ignaci de aquella ciutat, quals horas de despaig son de las dotze de la nit a las quatre de matinada, sent notable al mateix temps que sois acudeixen a la esmentada oficina algunas tapadas que deuen esser contrarias a la verge de la Lum, tan venerada pels manresans, puig per anarhi fins aprofitan l' ombra de la lluna, y tenen un porter ab orelles más finas que un nas de gos liebrer, tota volta que sentint lo trapitj de las dulcines obra la porta sens que aquestas tingan treball de trucar.
Conque ¡tiba Quim! y ojo marits que dormia fort.

En lo convent de mares escolapias de Sant Martí feren funció extraordinaria pel dia dels Reys, cantant Lo Niñu ab veu de nas y gola de llop, una monjeta tendra que feu més galls que cap lloca.
Aquesta funció del Niñu es una escena dels Pastorets y una altra de La Passió, arreglada al teatro mistich per algun pare dels que fan mares a las escolapias.
Lo públich disfrutará molt en aquest entremés piadós, sentintse algun kikiriki derrerera 'ls galls de la monjeta, y sonant uns ferrats, pandereta y sach dels gemechs que feu riure y xular de gust a tothom.
Si pel convent d'escolapias de Sant Martí surt empresari de fisco tará quartos ab tals funcions.

Hi ha hagut a Roma nna manifestació a favor del rey Humbert.
Home, no se la mereix.
No es sino que, per ser tal, era anti-papista.

Hi anavan alguns capellans que 's diuen liberals.
No me 'n fio.
S'ha publicat la butlla per la proxima quaresma.
Han comensat alguns balls de disfressas.
Y qui no té vergonya tot lo mon es seu.
Pera descliar aquest geroglifich se proporciona la solució a cal fiscal.
A la Exposició vaticana han bastonejat un capella espanyol per suposar que havia robat un calze.
Demostrat luego l' erro, se ateeix, que després bastonejaren als que havian garrotejat al reverent.
M'agrada 'l sistema adoptat a Roma pera tractar ab catòlics.
Es ben veritat que cadascú coneix als seus.
Y 's aplica alló que més necessitan.

Ha sigut robada una iglesia a Jaen.
Fins ara no s'ha agafat a cap reverent, s'agristà ni majorlona.
Y 's ladres van gosant tranquils los fruits de sa rapinya.

EPIGRAMAS

L'agutell don Tut Petit, per qüestions de ca la vila, va preguntar a la Camila com se deya son marit.
-Se diu... digué elle a don Tut, Corneli Ibanys e Ibanys...
Y ell pensà: Ab tantas banyas deu se un casat ben banyut.

A. ROSSELL.

XARADAS

La primera es animal, musical son dos y tres; y per si no me han comprés es nom de dona 'l total.
-Ahont vas tant corrents, Bernat!
-Mira noy, a prima tres!
-¿Que hi dus aqui embolicat?
-Una total que la comprat per porta 'ls dias feyda.

A. GARCIA.

SINONINIA

La for filla d'en Vidal estrená un nou devantal de una roba fina y tot, y trencant on Ribot li embrotá tot de total.

J. SLOVINO.

LOGOGRIFO NUMERIC

1 2 3 4 5 6 = Poble de Catalunya.
3 2 1 4 3 = Un aliment.
1 2 1 2 = Un cióvan.
3 4 5 = Un mineral.
5 4 = Nota musical.
6 = Una vocal.

MIRONA.

TERS DE SILABAS

Primera paraula vertical y horizontal una sarsucla.
Segona, nom de dona.
Tercera, carrer de Barcelona.

V. BERTAN

GEROGLIFICH

LO TER
R
EVA
A : TON I
R. LOBO y GAU.

SOLUCIONS

A LAS CATORZAS DEL NUMERO PASADO

XARADA : — Ek-po-si-cio.
SINONINIA : — Rio.
GEROGLIFICH : — Com més anys més mexos.
ROMBO : — M. Nap. Naria. Mercela. Poca. Ala. A.

CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA

F. C. (Castellví). — Rebutos 15 ptes. y fet l'acomet del pedio.
F. P. S. (Lleida). — Rebutos libranca.
F. C. y A. — 11. 2 ptes. per la subscripció.
J. G. (Torredembarra). — 11. 13'87; ptes.
J. V. (Cornella). — 11. 21 ptes.
J. C. (Mollet). Se li ha obert compte com a corresponent.
S. P. V. (Palamós). — Rebutos libranca.
J. M. (Tarragona). — J. S. (Granollers). — P. M. (Balaguer). — J. G. (Torredembarra). — Quedou rectificats sos pedios.

LA CORRESPONDENCIA AL DIRECTOR

Barcelona.—Tipografía LA ACADEMIA, Ronda de la Universitat, 6

ALMANACH DE LA TRAMONTANA PER L' ANY

POLITICH, SATIRICH Y HUMORISTICH

CALENDARI LLIBERAL

dels grans homes y dels grans aconteixements, caudal immens de datos cronològichs referents a la historia, a las ciencias y a las arts, útil a tots los lliure-pensadors que no vulgan batejar a sos fills, honorantlos ab los noms dels obrers de la civilisació y no ab los dels fanatichs enemichs del Progrés.

Consta 'l ALMANACH de LA TRAMONTANA de 24 grans planas en foleo, a duas columnas, plé de traballs literaris en consonancia ab las ideas del periòdich, é ilustrat ab gran número de caricaturas y altres dibuixos deguts tots a la ploma de bons artistes.

MATERIAS QUE CONTE

TEXT. — Secció astronómica.— Observacions atmosféricas.—Crònica religiosa.—Nostre calendari.—CALENDARI LLIBERAL.—Judici del temps.—L' Hipnotisme.—Los manaments de las lletres de la Exposició universal de Barcelona en 1888.—Lourdes y 'l miracle de la Mare de Deu.—Per una cédula.—Lo que se d' un any a l' altre.—Retallats de la gran comedia social.—Compte dels adobs d' una confraria.
Poesias.—Judici del any.—Panax, Fideus, Arrós.—Consequencias.—Acudit.—Veritats clericals.—Lo pecat.—A un obrer.—Llibertat.—Una petició.—Questió de conflictes.—A una banya.—L' anar a missa.—Los pelegrins.—Contrast.—Foch d' amor.—La llepada d'en Fivaller.—Flamench del Clot.
Pensaments, semblanças, acudits, qüestions, anécdotes, epigramas, epítahs, cantarelles, etc.
GRABATS.—Portades.—Judici del temps.—Lo que es la politica.—Las quatre estacions dels partits politics.—Exposicions de Barcelona.—(Ave Maria purissima).—Questió d' oua.—Epítah al Odou.—Escollit maliciós.—Treginers de bestia.—La llepada d'en Fivaller.—Anunci copiat del natural.

Preu UN ral

Se ven a Barcelona en los kioscos de la Rambla y demés punts de venta, y a fora en casa de tots los corresponents de LA TRAMONTANA.

DE SALLEN A IGUALADA Y VICE-VERSA

VIAJE MISTERIOS D' UN PASTOR Y UNA DONZELLA ILLUSTRAT AB CARICATURAS

Preu UN ral